

Ксенія НІКОЛЕНКО,
доцент кафедри соціально-гуманітарних та загальноправових дисциплін факультету № 1 Криворізького навчально-наукового інституту Донецького державного університету внутрішніх справ, кандидат філософських наук, доцент

МИРОТВОРЧИСТЬ ЯК ОДНА ЗІ СКЛАДОВИХ КОНЦЕПЦІЙ СОЦІАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ: ФІЛОСОФСЬКИЙ АНАЛІЗ

Сучасне українське суспільство, знаходячись в умовах війни, активно обговорює шляхи і способи закінчення військових дій на території нашої країни. Тому активно обговорюються способи і подальшого існування нашої країни, навіть за умови перемоги, не відкидається потреба в наявності миротворчого контингенту, або на теренах нашої країни, або на прикордонних територіях. Про присутність миротворчого контингенту в Україні говорилося ще під час збройних дій 2014-2022 року, після ж повномасштабного вторгнення мова йшла вже про, переважно, повернення українського миротворчого контингенту, задля захисту нашої країни.

Що ж таке миротворчість як явище? Словник визначає миротворчість як такі дії, що «є спрямованими на досягнення сторонами конфлікту угоди з використанням переважно мирних засобів, передбачених статуттом ООН (обстеження, посередництво, примирення, арбітраж тощо)» [1], миротворчий процес – це явище сутністю якого є вихід з стану конфлікту абсолютно всіх сторін такого конфлікту. Тобто миротворчість як ідея полягає в застосуванні дієвих інструментів для вирішення конфлікту із застосуванням третьої сили, незацікавленою, безпосередньо в самому конфлікті.

Разом з тим, після війни в Україні багато дослідників говорять про неефективність миротворчих організацій та місій (зокрема ООН). Тобто ідеї недопущення війни, зменшення агресії, які так продукують певні організації виявляються неефективними, особливо в тих випадках де виникає гостра необхідність в рішучих діях, що дають практичні результати. Мирні переговори, способи домовитись можливі тоді, коли обидві сторони готові до перемовин, але коли один з них виступає явним агресором, який упродовж багатьох років віднімає території суверенних держав, втручається у військові конфлікти багатьох країн, проводить багаторічну системну війну проти України, не представляється можливим за таких обставин, швидкий пошук мирного рішення дипломатичним шляхом. Бо суто фізично є можливим лише військове

протистояння, а врешті і перемога, бо ворог, що спілкується мовою сили, розуміє тільки силу.

Якщо говорити про військову складову миротворчості, то вважається, що війна може стати початком миру, тобто такого стану, за умов якого вирішення застарілих проблем не є можливим в тих умовах, що склались і війна тут виступає інструментом, що дозволяє зламати старе, та будувати на його місці нове. Проте саме такий шлях подолання конфліктів в сучасному світі не є популярним, бо в наші дні декларуються і відстоюються ідеї миру, дипломатії, здатності домовитись, тощо, іншими словами, не допустити збройний конфлікт.

Навіть вже у наявному збройному конфлікті головну роль займають питання збереження життя військовим, що беруть участь у таких місіях, місцевому населенню, яке є свідком тих подій. Тобто питання створення миру є все одно ключовим, навіть якщо для нього і застосовуються збройні дії. Є відомий латинський вислів: хочеш миру, готуйся до війни, він як раз підтверджує ідею захисту із застосуванням, здавалося б, таких ресурсів, що є суперечливими для такої мети як мир. Міцність, впливовість, могутність держави обумовлюється, не в останню чергу, збройним потенціалом такої держави. Проте, у ХХІ столітті, знову ж таки, через ідею миру, багато країн проходили через роззброєння, свідому відмову від активної боєздатної армії, певних видів озброєння, зменшення військового контингенту, тощо. Звичайно, що проблема миру та війни існує відтоді, як існує людство і пошук ефективних шляхів подолання.

Саме філософський аналіз феномену миротворчості є основою для загально-гуманітарного знання і може бути практичним методом для досягнення миру. Вважається що, «аналіз доступних джерел, що тематично належать до цієї теми, вказує на певну дихотомію підходів до розробки філософського осмислення військової проблематики. Це насамперед «погляд із середини» – філософські рефлексії професійних військових, що обирали за мету дослідження сутності та законів війни. До класики творів з військової тематики можна віднести роботи Сунь-Цзи «Мистецтво стратегії», К. Клаузевица «Про війну», Б. Х. Ліддела-Гарта «Стратегія непрямих дій»» [3, с. 102].

Отже проблеми миротворчості мають системний характер, вони стосуються різних складових існування суспільства: політики соціальних складових, економічних, дипломатичних, психологічних підстав існування суспільства, тощо. Саме тому, необхідно здійснювати науковий пошук достовірних джерел інформації про явища, або дії які є відомими, задля того, щоб підлаштувати їх під вже відомі аспекти життя.

Список використаних джерел та літератури:

1. Миротворчість. Електронний ресурс. URL: <https://slovnyk.ua/index.php?sword=%D0%BC%D0%B8%D1%80%D0%BE%D1%82%D0%B2%D0%BE%D1%80%D1%87%D0%B8%D0%B9>

2. . Будько Я.О. Миротворчість – діалектика війни та миру: теоретико-методологічний та соціально-філософський аспекти. *Зовнішня політика і*

дипломатія: традиції, тренди, досвід. Серія: історичні науки. 2015. С. 88–98.

3. Шевців М.Б. Історико-філософська рефлексія війни. *Науковий вісник Львівський державний університету внутрішніх справ*. Вип. 2. 2016. С. 96–104.

Віталій ВЕДЕНСЬВ

доцент кафедри соціально-гуманітарних та загальноправових дисциплін факультету № 1
Криворізького навчально-наукового інституту Донецького державного університету внутрішніх справ,
кандидат політичних наук, доцент,

ДІЇ ВІЙСЬКОВИХ ТА ВОЛОНТЕРІВ ЯК ЧИННИКИ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА ПІД ЧАС ПРОТИДІЇ ЗБРОЙНІЙ АГРЕСІЇ РФ

Проблема соціальної інтеграції існувала в Україні майже з моменту проголошення незалежності. На заваді інтеграції суспільства стояли чисельні соціокультурні, політичні, конфесійні, мовні, етнічні, регіональні особливості, що національною свідомістю українців сприймалися як розбіжності [1]. Вагомою причиною слабкої внутрішньої інтеграції українського суспільства є, по-перше, відсутність «узагальненої міжособистісної довіри» між громадянами, та, по-друге, меж громадянами та державою. Все вищесказане не сприяє і формування громадянського суспільства в Україні. Серед основних чинників гальмування процесу формування громадянського суспільства в країні можемо назвати: істотний розрив між цінностями, які проголошені та цінностями, на які орієнтуються в реальному житті; колізійність та конфронтаційність стосунків між громадянським суспільством і державою, відсутність державної політики, спрямованої на розвиток і підтримку інституцій громадянського суспільства, які характеризуються слабкістю та неефективністю; відсутність економічних засад та збалансованої державної політики для формування середнього класу, до якого сьогодні за об'єктивними критеріями належить близько 9–15% громадян; нестабільний характер сучасної політичної ситуації, дестабілізації якої в чималому ступені сприяє діяльність політичного керівництва країни.

Безумовно, що з теоретичної точки зору соціальна відповідальність, толерантність та довіра можуть виступати дієвими інструментами та чинником процесу соціальної інтеграції тому, що здатні забезпечувати формування належного соціально-психологічного фону для об'єднання людей з різними (соціокультурними, політичними, релігійними, етнічними, регіональними) цінностями, орієнтаціями та настановами в достатньо інтегроване суспільство.

Проте в реальному житті їх інтегруюча здатність залежить від співпадіння цілої низки змінних умов, серед яких найбільш визначальними є внутрішньополітичні та зовнішньополітичні умови. Якщо, з однієї сторони,